

Lorestan University

An Interpretive Reading of Natural Rights in the Era of the Metaverse Based on Leo Strauss's Theory

Hossein Rahmatollahi¹ , Mehdi Balavi²   and Mehdi Hasanvand³

1. Associate Professor of Public Law, Farabi Campus, University of Tehran, Qom, Iran. Email: hrahmat@ut.ac.ir
2. Corresponding Author, Associate Professor, Department of International and Public Law, Farabi Campus, University of Tehran, Qom, Iran. Email: mahdibalavi@ut.ac.ir
3. Ph.D. Student in Public Law, Farabi Campus, University of Tehran, Qom, Iran. Email: ma_hasanvand@yahoo.fr

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:

Received 25 October 2025
Received in revised form 21 January 2026
Accepted 27 February 2026
Available online 21 March 2026

Keywords:

Leo Strauss,
Metaverse,
Natural Rights,
Digital Governance,
Digital Identity

ABSTRACT

Objective: This study aims to provide an interpretive reading of natural rights in the age of the metaverse, drawing on the theory of Leo Strauss. It seeks to explain how the principles of natural rights can be redefined and preserved in the face of challenges such as relativism, the dominance of private corporations, and the technological complexities of virtual environments. The research further endeavors to elucidate the connection between the classical foundations of natural rights and the emerging transformations of the digital sphere.

Method: The research adopts a philosophical–legal analytical approach. It involves a re-examination of Leo Strauss's ideas, a critical review of literature related to digital governance, and a case-based analysis of legal challenges present within the metaverse. An interpretive methodology is employed to explore the relationship between natural rights theory and the advancements of modern digital technologies.

Results: The findings indicate that the metaverse, by creating a decentralized environment, poses significant challenges to classical concepts of natural rights such as privacy, justice, and human dignity. Furthermore, the dominance of private corporations over digital infrastructures and the fluid nature of digital identities make it increasingly difficult to offer a stable definition of human essence in this realm. The blurring of boundaries between the public and private spheres is also intensified within this environment.

Conclusion: The results suggest that safeguarding natural rights in the digital age requires the development of transnational frameworks grounded in stable ethical principles, the enhancement of algorithmic transparency, and the expansion of digital literacy education. Additionally, recognizing digital identities as an extension of physical identity and designing ethically oriented technologies emerge as key strategies in this context. Such measures can contribute to the formation of more responsible governance within the metaverse.

Cite this article: Rahmatollahi, H., Balavi, M. & Hasanvand, M. (2026). An Interpretive Reading of Natural Rights in the Era of the Metaverse Based on Leo Strauss's Theory. *New Research in Islamic Humanities Studies*, 5 (9), 1-20. <https://doi.org/10.22034/api.2025.2057603.1254>

© Author(s) retain the copyright and full publishing rights.

Publisher: Lorestan University.

DOI: <https://doi.org/10.22034/api.2025.2057603.1254>

Introduction

The concept of the “virtual” has become a fundamental component in understanding the transformations of the twenty-first century, significantly challenging legal systems and prompting a reconsideration of traditional legal principles. The emergence of the metaverse as a decentralized and transnational space has generated new ethical, legal, and social challenges and has placed classical concepts of natural rights such as freedom, human dignity, and justice under renewed scrutiny and reinterpretation. Drawing on Leo Strauss’s theory of natural rights, which emphasizes the existence of natural facts and stable moral values, this study seeks to demonstrate how these principles can be preserved and adapted within an environment characterized by fluid identities, artificial realities, and the dominance of private corporations. By creating a digital lifeworld based on avatars and algorithmic interactions, the metaverse weakens the traditional boundaries between physical and virtual reality and turns the balance between individual freedoms and technological advancement into a fundamental issue. In this context, a reexamination of Strauss’s thought may provide a theoretical foundation for defending the legitimacy of natural rights in the digital age. Accordingly, this study aims to analyze the legal and ethical challenges posed by the metaverse and to propose approaches for adapting and safeguarding natural rights, ensuring that technological innovation continues alongside the preservation of human dignity and freedom in both physical and digital domains.

Method

The research adopts a philosophical–legal analytical approach. It involves a re-examination of Leo Strauss’s ideas, a critical review of literature related to digital governance, and a case-based analysis of legal challenges present within the metaverse. An interpretive methodology is employed to explore the relationship between natural rights theory and the advancements of modern digital technologies.

Results

The findings indicate that the metaverse, by creating a decentralized environment, poses significant challenges to classical concepts of natural rights such as privacy, justice, and human dignity. Furthermore, the dominance of private corporations over digital infrastructures and the fluid nature of digital identities make it increasingly difficult to offer a stable definition of human essence in this realm. The blurring of boundaries between the public and private spheres is also intensified within this environment.

Conclusion

The metaverse, as a digital and transnational domain, challenges the classical foundations of natural rights and underscores the necessity of redefining fundamental principles such as justice, privacy, identity, and ownership. While Leo Strauss emphasizes the stability and universality of natural rights as rooted in human nature, the metaverse characterized by fluid identities, corporate dominance, and algorithmic governance fundamentally questions this

stability. Moreover, cultural divergences in the interpretation of justice within this global space intensify legal and ethical conflicts and highlight the urgent need for a transnational consensus on foundational norms.

The study reveals that the tension between technological innovation and inherent human rights constitutes a core dilemma of the metaverse era. The control exerted by private corporations over digital infrastructures increases the risk of privacy violations and data exploitation, whereas decentralized technologies render traditional legal frameworks increasingly obsolete. Accordingly, integrating classical philosophy with emerging technologies, establishing global legal frameworks, designing ethically oriented technologies, recognizing digital identity as an extension of human identity, and enhancing digital literacy are essential strategies for safeguarding dignity, freedom, and justice in this new environment. Ultimately, the metaverse serves as a critical test for the endurance of natural rights in the technological age, where maintaining equilibrium between innovation and human values is crucial for building an ethical and just digital order.

Author Contributions

All authors contributed equally to the conceptualization of the article and writing of the original and subsequent drafts.

Data Availability Statement

Data available on request from the authors.

Acknowledgements

The authors would like to thank the anonymous reviewers for their insightful comments and constructive feedback, which significantly improved the quality of this manuscript. We also extend our gratitude to our colleagues for their valuable discussions and technical support throughout this research.

Ethical Considerations

The authors strictly adhered to the highest standards of research integrity. The authors avoided data fabrication, falsification, plagiarism, and any other form of scientific misconduct.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Conflict of Interest

The authors declare no conflict of interest.

خوانشی تفسیری از حقوق طبیعی در عصر متاورس با تکیه به نظریه لئو اشتراوس

حسین رحمت الهی^۱، مهدی بالوی^۲✉، مهدی حسنونند^۳

۱. دانشیار حقوق عمومی، دانشکده‌گان فارابی، دانشگاه تهران، قم، ایران. رایانامه: hrahmat@ut.ac.ir

۲. نویسنده مسئول، دانشیار گروه حقوق بین‌الملل و عمومی پردیس فارابی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: mahdibalavi@ut.ac.ir

۳. دانشجوی دکتری حقوق عمومی، دانشکده‌گان فارابی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: ma_hasanvand@yahoo.fr

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی،	هدف: این پژوهش با هدف ارائه خوانشی تفسیری از حقوق طبیعی در عصر متاورس با تکیه بر نظریه لئو اشتراوس انجام شده و می‌کوشد چگونگی بازتعریف و حفظ اصول حقوق طبیعی را در مواجهه با چالش‌هایی مانند نسبی‌گرایی، سلطه شرکت‌های خصوصی و پیچیدگی‌های فناوریانه فضای مجازی تبیین کند. همچنین تلاش دارد پیوند میان مبانی کلاسیک حقوق طبیعی و تحولات نوین فضای دیجیتال را روشن سازد.
تاریخچه مقاله: تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۸/۰۲ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۱۱/۰۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۲/۰۸ تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۱/۰۱	روش پژوهش: روش این پژوهش مبتنی بر تحلیل فلسفی و حقوقی است و در آن اندیشه‌های لئو اشتراوس بازخوانی شده، متون مرتبط با حکمرانی دیجیتال به صورت انتقادی بررسی گردیده و چالش‌های حقوقی موجود در محیط متاورس نیز به صورت موردی تحلیل شده است. در این مسیر از رویکرد تفسیری برای فهم نسبت میان نظریه حقوق طبیعی و تحولات فناوری‌های نوین استفاده شده است.
کلیدواژه‌ها: لئو اشتراوس، متاورس، حقوق طبیعی، حکمرانی دیجیتال، هویت دیجیتال	یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که متاورس با ایجاد فضایی غیرمتمرکز مفاهیم کلاسیک حقوق طبیعی مانند حریم خصوصی، عدالت و کرامت انسانی را با چالش‌های جدی مواجه کرده و در عین حال سلطه شرکت‌های خصوصی بر زیرساخت‌ها و ماهیت سیال هویت‌های دیجیتال، ارائه تعریفی ثابت از ذات انسان را در این فضا دشوار ساخته است. افزون بر این، مرزهای میان حوزه عمومی و خصوصی در این فضا بیش از پیش مبهم شده است.
	نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش نشان می‌دهد که برای حفظ حقوق طبیعی در عصر دیجیتال تدوین چارچوب‌های فراملی مبتنی بر اصول اخلاقی ثابت، تقویت شفافیت الگوریتمی و گسترش آموزش سواد دیجیتال ضروری است و همچنین به رسمیت‌شناسی هویت‌های دیجیتال به عنوان امتداد هویت فیزیکی و طراحی فناوری‌های اخلاق‌محور از مهم‌ترین راهکارهای پیشنهادی در این زمینه به شمار می‌آیند. این اقدامات می‌تواند زمینه شکل‌گیری حکمرانی مسئولانه‌تر در فضای متاورس را فراهم سازد.

استناد: رحمت الهی، حسین؛ بالوی، مهدی و حسنونند، مهدی. (۱۴۰۵). خوانشی تفسیری از حقوق طبیعی در عصر متاورس با تکیه به نظریه لئو اشتراوس. *پژوهش‌های نوین در مطالعات علوم انسانی اسلامی*، (۹)، ۵، ۲۰-۱. <https://doi.org/10.22034/api.2025.2057603.1254>

DOI: <https://doi.org/10.22034/api.2025.2057603.1254>

© نویسندگان.

ناشر: دانشگاه لرستان.

مقدمه

مفهوم مجازی برای درک پدیده های پیچیده انسانی قرن بیست و یکم بسیار مهم است. این به عنوان یک کلید برای تفسیر تغییرات و چالش های امروز جامعه عمل می کند و پارادوکسهای ذاتی در این شیوه جدید زندگی را برجسته می کند. چشم انداز حقوقی به دلیل پیشرفت های فناوری و ظهور واقعیت های مجازی دچار تحول قابل توجهی است. این تکامل نیازمند بازاندیشی در اصول و چارچوبهای حقوقی برای سازگاری با اشکال جدیدی از وجود و تعامل در قلمرو دیجیتال است. نظریه لوئی اشتراوس، گرچه به صورت مستقیم با متاورس سروکار ندارد، اما مفاهیم آن را می توان به طور استعاری و کاربردی در فضاها و محیط های دیجیتال مدرن، به خصوص متاورس، بررسی کرد. متاورس به عنوان یک فضای مجازی که مرزهای جغرافیایی و فرهنگی را منحصراً حذف می کند، بازتابی از چالش های اخلاقی، قانونی و اجتماعی را که در متن برجسته شده است، ارائه می دهد. خوانش تفسیری از حقوق طبیعی در عصر متاورس به بررسی اهمیت تغییر یافت نظریه حقوق طبیعی در زمینه متاورس، فضای مجازی مشترک و جمعی، می پردازد. این مفهوم، که ریشه در سنت های فلسفی باستانی مانند آریستو دارد و از طریق فلسفه اندیشه ساز انقلاب فرهنگی مانند جان لاک مورد توسعه قرار گرفته است، شامل حقوق اساسی انسان هاست که فراتر از مرزهای فرهنگی و قانونی قرار دارند و کرامت و آزادی های ذاتی افراد را تأیید می کند. در عصر متاورس، که به عنوان یک فضای مجازی و غیرفیزیکی عمل می کند، حقوق طبیعی انسان به صورت جدیدی ظاهر می شوند. این حقوق، که شامل آزادی، امنیت، و حق دنبال کردن شادی هستند، نیاز به تعریف مجدد دارند زیرا محیط مجازی متاورس با هویت های قابل تنظیم، واقعیت های مصنوعی، و قوانین تحت کنترل شرکت های خصوصی همراه است. با اینکه فضاهای دیجیتال به صورت فزاینده ای در زندگی روزمره حضور پیدا می کنند، اهمیت حقوق طبیعی در حال بازنگری است تا با چالش ها و فرصت های جدید ناشی از تعاملات مجازی، هویت های خودمختار و ساختار الگوریتمی تعامل کند. چالش بنیادین در این حوزه این است که متاورس، با ایجاد یک فضای کاملاً مصنوعی، مفاهیم کلاسیک حقوق طبیعی را به چالش کشیده است. لوئو اشتراوس، معتقد بود که حقوق طبیعی بر اساس "حقایق طبیعی" و ارزش های اخلاقی ثابت تعریف می شوند. اما در متاورس، که واقعیت مجازی و هویت های انعطاف پذیر را پوشش می دهد، این حقایق طبیعی به چالش کشیده می شوند. این چالش نشان می دهد که توازن بین حفظ آزادی های فردی و تشویق به پیشرفت فناوری در محیط های مجازی، یکی از مهم ترین مسائل قرن فعلی است. متاورس اولین بار در سال ۱۹۹۲ در رمان «سقوط برف» توسط نیل استفنسون برای رفع مشکلات انسان استفاده شد. با توجه به برخط شدن فعالیت ها یکی از روش ها که استفاده از آن پیشرفت چشمگیری داشته استفاده از تجارت الکترونیک در فضای مجازی است. استفاده از متاورس در قالب آواتاری است که شخص عکس و مشخصات خود را وارد کرده و ثبت می کند و در واقع یک شخصیتی تحت عنوان آواتار برای خود طراحی کرده که الزاماً فیزیک خود شخص را در بر نمی گیرد و در دنیای مجازی (متاورس) سپری می کند.^۱

این تحقیق، از این جهت پیش برد استانداردهای قانونی و اخلاقی که همچنین آزادی های فردی را حفظ کرده و هم نوآوری در محیط های دیجیتال را تشویق می کند، امری ضروری است. به طور خلاصه، «خوانش تفسیری از حقوق طبیعی در عصر متاورس با تکیه بر نظریه لوئو اشتراوس» یک بررسی عمیق و بحرانی از این موضوع ارائه می دهد که چگونه اصول حقوق طبیعی می توانند برای مقابله با پیچیدگی های تعاملات مجازی و نظام دهی در این فضاها تنظیم شوند. بنابراین در دنیای متاورس، حقوق طبیعی انسان به صورت جدیدی تفسیر می شوند، اما این موضوع با چالش های اخلاقی و سیاسی همراه است. چالش اصلی در اینجا این است که متاورس، با ایجاد یک فضای مجازی و غیرفیزیکی، مفاهیم کلاسیک حقوق طبیعی را به چالش کشیده است. بر اساس آنچه که از پیش گفته آمد، این جستار نیاز به اقدامات پیشگیرانه برای محافظت از حقوق طبیعی و انسانی و تضمین اینکه پیشرفت های فناوری به صورت مثبت در تحقق آزادی های فردی در هر دو حوزه فیزیکی و دیجیتال مؤثر باشند، را مشخص می کند. این جستار در پی تبیین و بازکاوی این مساله اساسی است که اصول حقوق طبیعی چگونه می توانند به صورت موثری در فضای مجازی متاورس تطبیق یافته و عملکرد آن ها را حفظ کنند و چگونه می توان با توجه به پیچیدگی های تعاملات مجازی، هویت های

۱. سقوط برف (Crash Snow) نیل استفنسون مترجم محمد آذرشب ناشر: زرین اندیشمند ۲۰۰۰م

قابل تنظیم، و حاکمیت شرکت‌های خصوصی بر فضای دیجیتال، حقوق طبیعی را تعریف و حفظ کرد بدون آن که از نوآوری‌های فناوری جلوگیری شود. این جستار ضرورتی را در خود مستتر دارد که برای بازسازی خواسته های لوئی شتراوس درباره حقوق طبیعی کاربرد دارد. منظور نظر از این دقیقه این است که بن مایه مادی-درونی حقوق طبیعی و همچنین پیامدهای سیاسی که در عصر فرامدرن از اندیشه‌های اشتراوسی به وجود می‌آیند، در روش دفاع از مشروعیت (حمایت‌شده) حقوق طبیعی در عرصه متاورس قرار دارد. این پژوهش در پنج بخش سازمان‌دهی شده است: ابتدا به تبیین مبانی فلسفی حقوق طبیعی و نظریه اشتراوس پرداخته می‌شود؛ سپس چالش‌های حقوقی و اخلاقی متاورس مورد بررسی قرار می‌گیرد؛ در ادامه، راهکارهایی برای تطبیق اصول حقوق طبیعی با فضای دیجیتال ارائه می‌شود؛ و در نهایت، نتایج و پیامدهای این تحلیل بیان می‌شوند.

پیامدهای معاصر حقوق طبیعی در حکومت‌گذاری جهانی

پیامدهای معاصر حقوق طبیعی ظهور نظریه اجتماعی را به چالش می‌کشد و نشان می‌دهد که نظریه های قبلی ممکن است اهمیت حقوق طبیعی و جهانی‌گرایی و حکومت‌گذاری جهانی را نادیده گرفته باشند. این نقد به ارزیابی مجدد چگونگی درک نظریه اجتماعی در رابطه با مدرنیته و روشنگری دعوت می‌کند. پیامدهای معاصر حقوق طبیعی ناشی از جهانی‌گرایی به عنوان یک سهم حیاتی در جامعه شناسی، نظریه سیاسی و فلسفه اخلاق قرار گرفته است. از این رو با مفهوم جهانی‌گرایی و پیامدهای آن برای درک بشریت و ساختارهای اجتماعی در آمیخته می‌شوند. حقوق جهانی به دنبال تضمین حقوق انسان‌ها در سطح جهانی است، اما این هدف غالباً با منافع ملی دولت‌ها در تضاد است. دولت‌ها ممکن است از پیاده‌سازی حقوق جهانی خودداری کنند زیرا آن را تهدیدی بر استقلال و حاکمیت خود می‌دانند.

بنیان‌های فلسفی حقوق طبیعی

«ایده حق طبیعی باید مجهول باشد تا زمانی که ایده طبیعت ناشناخته باشد. کشف طبیعت کار فلسفه است. در جایی که هیچ فلسفه ای وجود نداشته باشد، به هیچ وجه از حق طبیعی آگاهی وجود ندارد.» و در امتداد همین نظر: «کشف طبیعت لزوماً مقدم بر کشف حق طبیعی است. فلسفه قدیمی تر از فلسفه سیاسی است»^۱ دفاع اشتراوس از حقوق طبیعی ریشه در تفسیر او از فلسفه کلاسیک، به ویژه آثار افلاطون و ارسطو دارد. او استدلال می‌کند که فیلسوفان کلاسیک حق طبیعی را به عنوان یک استاندارد جهانی و تغییرناپذیر عدالت درک کردند که ریشه در ماهیت پدیده ها دارد.^۲ به گفته اشتراوس، مفهوم کلاسیک حق طبیعی بر این ایده استوار است که یک نظم عقلانی در جهان وجود دارد، که از طریق عقل می‌تواند شناخته شود. حقوق طبیعی بر این باور است که هر انسان از ذات خویش حقوقی ذاتی دارد که ناشی از طبیعت و عقلانیت اوست. این دیدگاه که ریشه در تفکرات فیلسوفان باستان و متفکران میانه مانند ارسطو و توماس آکیناس دارد، معتقد است که ارزش‌های اخلاقی و حقوقی باید فراتر از تغییرات اجتماعی و تاریخی تلقی شوند. به عبارت دیگر، قوانین طبیعی به عنوان معیارهایی مطلق برای عدالت و حقوق بشر عمل می‌کنند؛ معیاری که از خود ذات انسان و عقل او ناشی می‌شود و به‌عنوان نقطه‌اتصال اخلاق، عدالت و قانون در نظر گرفته می‌شود. تلفیق دیدگاه‌های حقوق طبیعی و نظریه اشتراوس می‌تواند به یک تحلیل عمیق از مفاهیم عدالت، قانون و حقوق بشر منجر شود. در حالی که حقوق طبیعی، ایده‌آلی از ارزش‌های مطلق و ذاتی ارائه می‌دهد، اشتراوس به ما یادآوری می‌کند که این ارزش‌ها در بطن ساختارهای اجتماعی و ایدئولوژیک قرار دارند. بدین ترتیب، برای دستیابی به عدالت واقعی لازم است هم ایده‌آل‌های حقوق طبیعی مورد توجه قرار گیرند و هم نقد ساختاری و تاریخی ارائه شده توسط نظریه‌های مارکسیستی مانند اشتراوس به رسمیت شناخته شوند. این تعامل می‌تواند زمینه‌ساز درک پیچیده‌تری از چگونگی شکل‌گیری حقوق و قانون در جوامع معاصر باشد. پیامدهای فلسفی: اثر اشتراوس نشان می‌دهد که بحث‌های فلسفی پیرامون قانون و ریشه‌های آن صرفاً دانشگاهی نیستند بلکه پیامدهای

۱. لئو اشتراوس (۱۴۰۳)، حقوق طبیعی و تاریخ، مترجم: باقر پرهام، سهر خرد، تهران چاپ دوم، ۱۲۱

2. Christias, P. (2024). Jerusalem and Athens against Rome Leo Strauss' critique of Edmund Burke's political logic. <https://doi.org/10.12681/dia.37799>

عمیقی برای فلسفه سیاسی معاصر دارند. همسویی او با پیشینیان در مقابل متفکران مدرن مانند برک، فراخوانی برای بازبینی و بازنگری در ایده های فلسفی بنیادی در پرتو زمینه های تاریخی آنها را پیشنهاد می کند^۱ با این وجود دیدگاههای لئو اشتراوس در مورد حقوق طبیعی یک جنبه مرکزی فلسفه سیاسی او است و آنها توسط نقد او از مدرنیته، تعامل او با اندیشه کلاسیک و قرون وسطایی و پاسخ او به بحران های فکری زمان خود شکل گرفته است. در حالی که ایده های او مورد انتقادها و مناقشات گوناگونی قرار گرفته اند، همچنان سهم مهم و تأثیرگذار در مطالعه حقوق طبیعی و فلسفه سیاسی باقی مانده است

چالش ها در پیاده سازی حقوق جهانی

پیاده سازی حقوق طبیعی در حقوق جهانی در بستر توسعه بسترهای فرا مدرن چون متاورس، بیانگر این پیشینه تاریخی است که از کانونیست های^۲ قرون وسطی پدید آمده و در اوایل دوره مدرن برجسته شد، بحث می کند و ادعا می کند که حقوق خاصی باید توسط همه نظامهای حقوقی به رسمیت شناخته شود. در حالی که برخی از متفکران مسیحی حقوق طبیعی را فردگرایانه و به طور بالقوه جایگزین قانون طبیعی می دانند، در میان متفکران کاتولیک و پروتستان پذیرش فزاینده ای از هماهنگی بین قانون طبیعی و فرمان الهی وجود دارد که به جای یک ساختار گرای سختگیرانه، یک تعامل منعطف را نشان می دهد. مسیحیان طولانی مدت به دنبال پشتیبانی کتابی برای قانون طبیعی به عنوان قانون اخلاقی خداوند که بر قلب انسان نوشته شده است، بوده اند و بنابراین پذیرفته اند که معیارهای اخلاقی وجود دارد که افراد به آن ها مسئول هستند، مستقل از ظهور الهی. فقیهان عصر وسطا، به ویژه توماس آکویناس، مفاهیم استوایی درباره نظم منطقی درونی را با درکشان از قانون خداوند بر قلب ترکیب کردند تا یک تشریح غنی از قانون طبیعی ارائه دهند. از سوی دیگر، مفهوم حقوق طبیعی به صورت تدریجی توسط فقیهان عصر وسطا توسعه یافت و در دوران مدرن اولیه مطرح تر شد، با ادعا اینکه حقوقی وجود دارد که باید توسط هر سیستم حقوقی شناخته شود.^۳

در دوران مدرن ظهور بازیگران غیر دولتی به استقرار نظام هنجاری، استانداردسازی و نظارت بر عملکرد دولت ها کمک کرده است که در واقع به خاطر ناتوانی دولت ها در ورود به آن حوزه ها اتفاق افتاده است. البته همین مسئله باعث تورم در نهادها و مقررات بین المللی گردیده است که ضرورت استقرار نظام حقوقی جهانی را ایجاب کرده است. ظهور بازیگران غیردولتی و سازمان های فراملی یکی از بسترها برای ضرورت تحول در روند قانون گذاری در حقوق بین الملل است چرا که دولت-ملت ها دیگر تنها بازیگران اصلی سیاست بین الملل نیستند.^۴

هسته اصلی فلسفه سیاسی لاک مسئله حق و حقوق است که از نظر او حق عبارت است از آنچه که از طریق آمیختن کار انسان با طبیعت به دست می آید، از این رو کار موجد حق و حقوق است و انسان در هر وضعی خواه طبیعی و خواه مدنی دارای حق است و تشکیل حکومت برای بهبودی و پاسداری از حق است. برای کانت مسئله حق به نحو دیگری مطرح می شود؛ وی از همان ابتدا دو نوع حق را از هم متمایز می سازد؛ نخست حق فیزیکی که عبارت است از تصرف مادی اشیاء و دوم حق عقلانی یا همان حقوق حقانی که محدود به زمان و مکان و تجربی نیست.^۵ از طرفی پیاده سازی حقوق طبیعی در حقوق جهانی و عصر فرامدرن شامل نسبت گرای اخلاقی، تعارض بین منافع ملی و حقوق جهانی، پیچیدگی های فناوری، و توسعه نامتوازن است. اشتراوس نیز مانند لاک به نسبت گرای اخلاقی و حقوقی مخالف است و می گوید که این نوع نسبت گرای می تواند منجر به فروپاشی سیستم های اخلاقی و حقوقی شود. او تأکید می کند که حقوق طبیعی باید مستقل از زمان و مکان باشند. لئو اشتراوس با تأکید بر بنای فلسفی حقوق طبیعی و نقش عقل و طبیعت انسان در تعریف آن، راهکارهایی برای مقابله با این چالش ها ارائه می دهد. او

1. Villaça, T. M. (2024). A crítica de Leo Strauss ao historicismo de Edmund Burke. *Revista Primordium*, 89–106. <https://doi.org/10.14393/reprim-v8n15a2023-68215>

2. Canonist

3. Herdt, J. A. (2023). *Christianity and Natural Law and Natural Rights* (pp. 581–592). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780197606759.013.42>

۴. ———. (۱۳۹۲). حکمرانی جهانی و حقوق جهانی؛ گذار از حقوق بین الملل دولت محور در عصر جهانی شدن. مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی، ۳(۹)، ۱۸۰–۱۹۴.

۵. بهمن پوری عبدالله، حسینی علی. (۱۴۰۲). تحلیل تطبیقی قانون طبیعی و حقوق طبیعی از منظر فلسفه فکری لاک و کانت. عنوان نشریه، ۱(۱) ۱۳۹: ۱۶۰–

معتقد است که حقوق طبیعی باید ثابت، جهانی، و مستقل از قوانین سیاسی و فرهنگی باشند تا بتوانند در برابر تغییرات مدرن و فرامدرنی مقاوم باشند.

نمود عرصه های فناوریانه در حقوق طبیعی

نمود عرصه های فناوریانه در حقوق طبیعی نشان می دهد که این دو حوزه به صورت متقابل با یکدیگر تعامل دارند. در حالی که فناوری می تواند به تقویت حقوق طبیعی کمک کند، ممکن است در بعضی موارد با آن در تضاد قرار گیرد. بنابراین، نیازمندی به تنظیم قوانین و مقررات مناسب و تجدیدنظر در مفاهیم سنتی حقوق طبیعی برای تطبیق با شرایط جدید است. امروزه پیشرفت تکنولوژی و گسترش رسانه های جمعی تحولات زیادی را در عرصه های گوناگون فرهنگی، سیاسی و اجتماعی و ... بوجود آورده است. در این میان اینترنت در کنار سایر کارکردهایش این عرصه ها را تحت تاثیر قرار داده است دسترسی انسان به شاهراه های اطلاعاتی هویت های سنتی و هویت سازی های سنتی را با دشواری و چالش های عمده ای روبرو ساخته است. پیشرفت تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات (ICT) به شدت بر حقوق طبیعی اثرگذار بوده است. این فناوری ها با ایجاد ابزارهای جدید برای جمع آوری، ذخیره سازی، و استفاده از داده های شخصی، مسئله حریم خصوصی را به یک چالش اصلی تبدیل کرده است. از دیدگاه حقوق طبیعی، حریم خصوصی یکی از حقوق اساسی انسان است که باید حتی در محیط های دیجیتالی حفظ شود. با این حال، فناوری های مانند هوش مصنوعی و داده های بزرگ (Big Data) این حق را تحت تاثیر قرار داده اند. با این حال، در عصر فرامدرن و با وجود فناوری های نوین، این مفهوم به چالش کشیده شده است. فیلسوفانی چون لویی اشتراوس تاکید داشته اند که حقوق طبیعی باید مستقل از نسبیتهای اخلاقی باشند، اما پیشرفت های فناوری نشان می دهد که این حقوق نیازمند تجدیدنظر و تطبیق با شرایط جدید هستند.

ارزش انگاری حقوق دیجیتال

همزیستی موجودات زیستی و دیجیتال در فضای متاورس نیازمند تعریف واضحی از "حقوق" برای هر دو گروه است. این شامل حقوقی مانند حریم خصوصی، حفاظت از داده ها، حق به دلیل و علت، و حتی حقوق هوشمندی های مصنوعی می شود. اگر هوشمندی های مصنوعی یا شخصیت های دیجیتال به اندازه کافی پیشرفته شوند، سؤال این است که آیا می توانند حقوق مشابه انسان ها را داشته باشند؟ این موضوع با مفاهیم قانون طبیعی و حقوق اساسی تداخل دارد.²

صلاحیت الکترونیکی³ به معنای توانایی افراد در فهم و کاربرد قوانین و استانداردهای دیجیتال است. در متاورس، این توانایی بین مرزی بوده و شامل هماهنگی بین قوانین مختلف کشورها و سیستم های حقوقی می شود. چالش اصلی در اینجا این است که قوانین باید به گونه ای طراحی شوند که هم برای انسان ها و هم برای عوامل دیجیتال قابل اجرا باشند. اصول قانون طبیعی، که بر اساس مقاصد انسانی و منطقی طراحی شده اند، می توانند به عنوان پایه ای برای ایجاد چارچوب های حقوقی در متاورس عمل کنند. این چارچوب ها باید انسان مرکزی باشند، به حفظ حریم خصوصی و اعتماد کاربران توجه داشته باشند، و برای حل اختلافات بین انسان ها و عوامل دیجیتال مناسب باشند.⁴ تاکید بر اهمیت یکپارچگی قوانین در متاورس نشان می دهد که نیاز به توسعه یک نظام حقوقی جدید وجود دارد که بتواند با پیچیدگی های فضای دیجیتال سر و کار داشته باشد. این نظام باید بر اساس اصول اخلاقی و حقوقی طراحی شود تا تعاملات در متاورس به صورت هماهنگ و عادلانه انجام شوند. اما در این حوزه نیاز به درک جامع از چالش

۱. عبدالمولی، ناصر، شیاری، علی و اسمعیل زاد، علیرضا. (۱۳۹۸). سیاستگذاری جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی در مقابله با نیروهای گریز از مرکز. ماهنامه جامعه شناسی سیاسی ایران، ۲(۴)، ۲۷۰۳-۲۷۲۰. doi: 10.30510/psi.2022.368392.4117

2. Bhardwaj, A. (2024). Ethics and Governance in the Metaverse: Navigating the Digital Frontier (pp. 242–258). BENTHAM SCIENCE PUBLISHERS. <https://doi.org/10.2174/9789815238457124010011>

3. Digital Competence

4. Kaplan, B. (2023). Ethical, Legal, and Social Issues Pertaining to Virtual and Digital Representations of Patients. Social Science Research Network. <https://doi.org/10.2139/ssrn.4052121>

های اخلاقی و حقوقی که با تکامل و ادغام متاورس در زندگی روزمره بوجود می آیند را می توان به عنوان چالشی در این حوزه بیان نمود و این فرایند نشان دهنده شکاف در تحقیقات موجود در مورد پیامدهای خاص این چالش ها بر تعامل کاربر و هنجارهای اجتماعی است. بررسی این بُعدهای اخلاقی برای تدوین یک چارچوب ضروری است که ارزشها و اصولی را برای یک متافرس عادلانه و منصفانه تبیین کند. حوزه‌های کلیدی توجه شامل حریم خصوصی و موافقت کاربران، حقوق دیجیتالی و ملکیت مجازی، هویت و اصالت، تأثیر اقتصادی-اجتماعی و دسترسی، و حکم‌رسانی و تنظیم قوانین است. با برطرف کردن این نگرانی‌ها، می‌توانیم یک متافرس شکل دهیم که اولویت‌بخشی به استقلال فردی، اصول اخلاقی و منفعت عمومی داشته باشد.

دیدگاه‌های اقتصادی بر حقوق طبیعی

متاورس به عنوان فضای نوین مجازی سه‌بعدی، غیرمتمرکز و خودگردان که در حال گسترش است، با ایجاد چالش‌های حقوقی نوین مانند اموال متاورسی و تقویت چالش‌های قدیمی همچون هوش مصنوعی، پیچیدگی‌های قانونی را در حوزه‌های مختلف فناوری برجسته کرده است. این محیط دیجیتال، با فراهم آوردن بستر اقتصادی و تجاری برای کاربران، منجر به ظهور نوعی اموال شده است که در هیچ یک از دسته‌بندی‌های موجود، حتی اموال مجازی سابق، قرار نمی‌گیرند.^۱

بلاکچین نیز با غیرمتمرکزسازی داده‌ها، پیچیدگی نحوه حاکمیت و مقررات‌گذاری بر این فضا را افزایش داده است. از دیدگاه حقوقی ایران، اموال متاورسی از نظر ماهیت، به عنوان مال قابل تعریف هستند، این اموال طبق قواعد فقه و قوانین ایران، مالیت دارند و مالکیت آن‌ها می‌تواند به وسیله قواعد عمومی اثبات دعوی، مانند استناد به اماره تصرف (مانند کیف پول مجازی) و وقوع اسباب تملک، اثبات شود. با این حال، سند و اماره تصرف نقش اصلی را در اثبات مالکیت این اموال ایفا می‌کنند. حاکمیت پودمانی یا ماژولی که شامل وضع قوانین جهانی در کنار سایر ذینفعان، به‌ویژه کاربران، می‌شود، راه حلی مناسب برای مدیریت متاورس به نظر می‌رسد. در این ساختار، ساز و کار قوانین دولت با تأثیرگذاری مستقیم بر عمل و رفتار کاربران، مشخص می‌کند که چه اقداماتی مجاز و چه اقداماتی ممنوع هستند. علاوه بر این، ساز و کار هنجارها یا عرف‌های اجتماعی، به واسطه آگاهی‌دهی، اقدامات قانونی و ایجاد کارگروه‌ها، نقش مهمی در جهت‌دهی به رفتار کاربران ایفا می‌کند. همچنین، ساز و کار بازار با مداخله در جریان فرابازار، و ساز و کار کد یا معماری نرم‌افزاری با تأثیرگذاری بر نحوه استفاده و توسعه نرم‌افزارها، به تشخیص و شکل‌دهی به اعمال کاربران کمک می‌کند.^۲ اموال متاورسی از نظر ماهیت طبق حقوق ایران، به عنوان مال (چه قائل به ماهیت غیر مادی برای آنان همانند اکثر حقوقدانان ایرانی باشیم چه قائل به ماهیت مادی همانند رویه قضایی ایران باشیم) قابل تعریف هستند که مطابق قواعد فقه و قوانین ایران مالیت داشته و جایگاهی جدا از اموال فیزیکی و مجازی سابق (مابین این دو) دارند.^۳

برای مقررات‌گذاری موثر در متاورس، این ساز و کارها چالش‌های زیادی را به همراه دارند، و مدیریت این فضا نیازمند فرا قانون است که می‌تواند به واسطه هوش مصنوعی اعمال شود. از دیدگاه اقتصادی، حقوق طبیعی باید بر اساس منافع عمومی و عقل تعریف شوند تا در متاورس، اصولی مانند عدالت در دسترسی به منابع و محافظت از حریم خصوصی تضمین شوند. این رویکرد، با توجه به پیچیدگی‌های متاورس، به یک تحلیل دقیق و علمی نیازمند است که تمام ابعاد حقوقی، اقتصادی و فناوری‌ای این فضا را در برگیرد.

حقوق طبیعی در فضای متاورس

مفهوم قانون طبیعی که به نظام حقوقی مبتنی بر اصول اخلاقی جهانی ذاتی طبیعت اشاره دارد، برای قرن‌ها سنگ بنای اندیشه فلسفی و حقوقی بوده‌است. همانطور که متاورس - یک محیط مجازی همه‌جانبه، تعاملی و به هم پیوسته - همچنان به تکامل

۱. راون، کریستین؛ ترجمه ی رضا بنائی (۱۴۰۰)؛ «سرمایه گذاری در متاورس»؛ آکادمی متاورسی؛ تهران؛ چاپ اول

۲. پلپوار، رحیم (۱۳۹۹)؛ «فلسفه حق مالکیت»؛ شرکت سهامی انتشار؛ تهران؛ چاپ چهارم

۳. طباطبائی نژاد، سید محمد و دستیار، شاهین. (۱۴۰۳). تحلیل اقسام اموال متاورسی. دوفصلنامه تحقیق و توسعه در حقوق خصوصی، (۱). -

خود ادامه می دهد، سوالاتی در مورد چگونگی اعمال قانون طبیعی در این مرز دیجیتال جدید مطرح می شود. این پاسخ به بررسی تقاطع قانون طبیعی و متاورس می پردازد و بینش را از مقالات دانشگاهی ارائه شده برای پرداختن به موضوعات کلیدی مانند اخلاق، حکمرانی، هویت دیجیتال و چالش های تنظیم دنیای مجازی به دست می آورد. قانون طبیعی ریشه در این باور دارد که برخی اصول اخلاقی ذاتی انسان هستند و باید رفتار را راهنمایی کنند. در زمینه متاورس، این اصول می توانند به عنوان پایه ای برای حاکمیت اخلاقی و رفتار کاربران عمل کنند. اسپنسی^۱ بر اهمیت چارچوب های اخلاقی جهانی، مانند اصل سازگاری عمومی آلن گیورث (PGC) تأکید می کند، که حقوق آزادی و رفاه را برای همه عوامل ایجاد می کند. این اصل می تواند به ویژه در متاورس، جایی که تعاملها جهانی و متنوع هستند و نیاز به یک استاندارد اخلاقی جهانی دارند، مهم باشد. اما در حوزه حقوق طبیعی در فضای متاورس، عدم کاوش دقیق راه حل های آینده نگر و چارچوب های مدیریتی وجود دارد که بتواند به طور موثر از حقوق اخلاقی و قانونی کاربران و سازندگان متاورس محافظت کند و شکاف در رویکردهای عملی برای رسیدگی به خطرات و چالش های شناسایی شده در محیط مجازی را برجسته کند.

کاربست نظریه لوئی اشتراوس در تفسیر حقوق طبیعی در متاورس

لئو اشتراوس بر اهمیت حق طبیعی کلاسیک تأکید کرد که به اعتقاد او برای درک فلسفه سیاسی ضروری است. او عقب نشینی مدرنیته از این اصول کلاسیک را مورد انتقاد قرار داد و استدلال کرد که بازگشت به حقوق طبیعی برای پرداختن به مسئله تئولوژی-سیاسی ضروری است. کار اشتراوس تنش بین اندیشه باستانی و مدرن را برجسته می کند و از تعامل عمیق تر با قوانین طبیعی به عنوان وسیله ای برای پیمایش چالش های سیاسی معاصر و بازگرداندن احساس نظم اخلاقی در جامعه حمایت می کند. دوران مدرن درک دوگانگی طبیعت و تاریخ را به طور اساسی تغییر داده است. این تحول پیامدهایی هم برای فلسفه و هم برای فلسفه سیاسی دارد و نشان می دهد که اندیشه معاصر اغلب حقایق اساسی در مورد طبیعت انسان و حقوق سیاسی را نادیده می گیرد.

الزامات و جایگاه طبیعت انسانی در متاورس

با توجه به گستردگی انتقادهایی که به تاریخ‌گرایی می‌پردازد، می‌توان گفت که رویکرد فلسفی لوئی اشتراوس به عنوان تلاشی برای بازگشت به آنچه به معنای "صاف" یا "استاندارد خالص" فکر غیرتاریخ‌گرا است، یعنی نوعی فکر که در مرکز آن درک اصلی و اساسی از جفت مفهومی "طبیعت-تاریخ" قرار دارد. بر اساس نظر فیلسوف، درک این جفت مفهومی در طول دوران حدائت تغییرات جذّامی و بنیادینی را پشت سر گذاشته است که فلسفه را به چیزی غیرممکن یا بی‌معنا و همچنین فلسفه سیاسی را به چیزی زمان‌بندی‌شده (تاریخی) تبدیل کرده است. بنابراین، پیشنهاد اشتراوس به ما به صورتی تفسیری ظاهر می‌شود که به عنوان تلاشی برای بازسازی دسته‌بندی "طبیعت (physis)" و مفهوم "تاریخ (historia)"، همانطور که توسط فکر غیرتاریخ‌گرا درک می‌شوند، عمل می‌کند. هدف این مقاله، بازگشت به برخی از گام‌های اشتراوس در این مسیر بازگشت از تاریخ به طبیعت است، با تأکید بر دو عامل اصلی و همبسته که به نظر می‌رسد به درک حداقلی از معنای پیچیده و روند و رویکرد کار اشتراوس کمک می‌کند: اولاً استفاده منطقی از روش‌شناسی تاریخی و ژنتیکی او که باید به تسهیل یا به صورت تأکیدی بازنشانی شرایط امکان‌پذیری فلسفه سیاسی بپردازد؛ و دوماً دفاع اشتراوس از درک غیرتاریخ‌گرایانه‌ای از طبیعت که باید نقصان مفهوم تاریخ را در حوزه دانش مربوط به طبیعت پدیده‌های سیاسی و ایده حقوق طبیعی نشان دهد. با توجه به این تأکید، مشخص می‌شود که چگونه اشتراوس با فراخواندن مخاطبان خود، ستایش فلسفه را به میان می‌آورد و شک ناخوشایندی درباره محدودیت‌های دانش تاریخی ایجاد می‌کند.^۲

1. Spence, E. (2008). Meta Ethics for the Metaverse: The Ethics of Virtual Worlds. 3-12.

<https://researchoutput.csu.edu.au/en/publications/meta-ethics-for-the-metaverse-the-ethics-of-virtual-worlds>

2. Coutinho, I. C. M. (2024). Da história à natureza: o retorno de Leo Strauss ao pensamento não historicista. *InterAção*, 15(4), e89733. <https://doi.org/10.5902/2357797589733>

کار اشتراوس فراخوانی برای شناخت اهمیت پایدار تحقیق فلسفی است. اشتراوس با حمایت از بازگشت به درک اصیل تر از طبیعت و تاریخ، به دنبال احیای گفتمان پیرامون فلسفه سیاسی و حقوق طبیعی است، که او آن را برای درک جامع امور بشری ضروری می‌داند. دفاع اشتراوس از درک غیر تاریخ‌گرایانه از طبیعت، محدودیت‌های دانش تاریخی را در درک ماهیت پدیده‌های سیاسی و حقوق طبیعی آشکار می‌کند. این فراز نشان می‌دهد که اشتراوس مخاطبان خود را به چالش می‌کشد تا ارزش فلسفه را تجدید نظر کنند و از محدودیت‌های تحمیل شده توسط تفاسیر تاریخی احتیاط کنند.

هویت خودمختار

مفاهیم حقوق طبیعی که به عنوان جهان‌شمول و غیرقابل انکار شناخته می‌شوند، یعنی مستقل از قوانین یا آداب و رسوم خاص فرهنگ‌ها یا حکومت‌ها هستند، می‌توانند در ساختارهای اجتماعی و قانونی متاورس نقش مهمی را ایفا کنند. متاورس، به عنوان یک فضای دیجیتال و مجازی که در آن کاربران با یکدیگر و محیط دیجیتال تعامل دارند، نیازمند قواعد و اصول است که بتواند رفتار کاربران را تنظیم کند. حقوق طبیعی که بر اساس اصل عقلانیت بشری تعریف می‌شوند و نیازی به وجود خدا برای اعتبار آنها ندارند، می‌توانند در متاورس به عنوان پایه‌ای برای تشکیل قوانین و اصول عملی شوند که برای تمام کاربران یکسان باشند. این حقوق می‌توانند شامل حق به حریم خصوصی، حق به آزادی بیان، حق به امنیت در محیط مجازی و حتی حق به دسترسی عادلانه به منابع و خدمات موجود در متاورس باشند. علاوه بر این، هویت خودمختار در متاورس، که می‌تواند به معنای توانایی کاربران در تعیین هویت خود بدون محدودیت‌های فیزیکی یا اجتماعی باشد، با توجه به اصول حقوق طبیعی، می‌تواند تضمین شود.^۱ این به این معناست که هر کاربر حق دارد که هویت خود را به شکلی که انتخاب می‌کند، بیان کند و این هویت تحت حمایت قوانین متاورس قرار گیرد.

بنابراین توجه به حقوق طبیعی در متاورس می‌تواند به ایجاد یک محیطی کمک کند که در آن تمام کاربران با هم برابر باشند و هیچ کس از دسترسی به حقوق بنیادین خود محروم نشود، حتی در یک فضا که مرزهای فیزیکی و مجازی آن گسترده و متنوع است. این موضوع باعث می‌شود که متاورس به یک ساختار اجتماعی و قانونی تبدیل شود که از اصول عدالت و حقوق بشری تأکید دارد. بنابراین، حقوق طبیعی می‌توانند به طور قابل توجهی به ساختارهای اجتماعی و قانونی متاورس منعکس شوند و به ایجاد یک محیط عادلانه و شفاف کمک کنند.

بایسته‌های مدیریت الگوریتمی و پیامدهای قانونی

بایسته‌های مدیریت الگوریتمی و پیامدهای قانونی آن را می‌توان از منظر نظریه لئو اشتراوس تحلیل کرد، که به دنبال بازگشت به فهم کلاسیک حقوق طبیعی و انتقاد از رویکردهای تاریخ‌گرا و نسبی‌گرا است. از دیدگاه اشتراوس، الگوریتم‌ها، که بخشی از ساختارهای مدرن تصمیم‌گیری هستند، نباید فقط بر اساس منافع لحظه‌ای یا شرایط زمانی و مکانی عمل کنند، بلکه باید به اصول ثابت و جهانی حقوق طبیعی تکیه کنند. بنابراین، در مدیریت الگوریتمی، شفافیت و عدالت به عنوان بایسته‌های اصلی شناخته می‌شوند، زیرا بدون توجه به اصول عمومی و غیرقابل تغییر، سیستم‌های الگوریتمی ممکن است به تعصب یا پوچی منجر شوند. علاوه بر این، مسئولیت اخلاقی و قانونی در مدیریت الگوریتمی نیز باید بر اساس یک فهم کلاسیک از حقوق طبیعی تعریف شود. این بدان معناست که تصمیمات گرفته شده توسط الگوریتم‌ها باید قابل توجه‌بودن از دیدگاه انسانی باشند و نه تنها بر اساس داده‌های عددی یا الگوها عمل کنند. در اینجا، هوش مصنوعی و الگوریتم‌ها نیازمند مقرراتی هستند که از حقوق اساسی انسان‌ها، مانند حریم خصوصی و عدم تبعیض، حمایت کنند. این موضوع با تأکید اشتراوس بر ضد تاریخ‌گرایی و حفظ اصول جهانی هماهنگ است.

از دیدگاه قانونی نیز، الگوریتم‌ها باید در چارچوبی قرار گیرند که اجازه نظارت و اصلاح را به انسان‌ها بدهد. این نظارت می‌تواند شامل ارزیابی شفافیت، عدالت و صلاحیت تصمیم‌گیری‌های الگوریتمی باشد، که این خود با تأکید شتراوس بر ضرورت توجه به حقایق دائمی و جهانی هماهنگ است. بنابراین، مدیریت الگوریتمی نباید فقط به عنوان یک ابزار تکنولوژیکی در نظر گرفته شود، بلکه باید در قالب یک سیستم اخلاقی و حقوقی که به اصول کلاسیک حقوق طبیعی تکیه می‌کند، عمل کند.^۱ این رویکرد می‌تواند به ایجاد یک متوازن بین نوآوری تکنولوژیکی و احترام به حقوق انسانی کمک کند. از دیدگاه اشتراوس، الگوریتم‌ها و سیستم‌های مدیریتی مدرن نباید به گونه‌ای طراحی شوند که به تقلیل انسان به یک موجود محاسباتی بپردازند، بلکه باید به نحوی که انسان را به عنوان کائناتی با جوهر و هسته داخلی (طبق دیدگاه‌های کلاسیک) در نظر بگیرند، که این هسته شامل ارزش‌ها و اصول اخلاقی است. بنابراین، مدیریت الگوریتمی باید به گونه‌ای توسعه یابد که هم از نظر تکنولوژیکی موثر باشد و هم از نظر اخلاقی و حقوقی قابل قبول باشد.

چالش‌های فلسفی و دیدگاه‌های در حال تغییر

چالش‌های فلسفی و دیدگاه‌های در حال تغییر به تکامل رابطه بین افراد و دولت در عصر دیجیتال اشاره می‌کند و ظهور مفهوم «هایپرآستادو» را به عنوان یک مدل جدید حکمرانی مطرح می‌کند. این مفهوم نشان می‌دهد که دولت‌ها باید با پیچیدگی‌های جامعه مجازی شده سازگار شوند و در عین حال حقوق شهروندان را حفظ کنند. در این فرآیند، نگاه لوئی اشتراوس به حقوق طبیعی و عدالت می‌تواند نقش مهمی در تعریف اصول اخلاقی و قانونی این سیستم جدید ایفا کند.

در عصر متاورس، رابطه بین افراد و دولت به شدت تغییر کرده است. افراد امروزه در محیط‌های مجازی تعامل می‌کنند که مرزهای جغرافیایی را حذف می‌کند. این وضعیت نیازمند تعریف مجدد حقوق شهروندان است. برای مثال، حریم خصوصی، حق به دسترسی عادلانه به منابع دیجیتال، و محافظت از هویت دیجیتال افراد از موضوعات کلیدی هستند که دولت‌ها باید به آنها رسیدگی کنند. در این زمینه، نظریه اشتراوس درباره حقوق طبیعی که ریشه عمیقی در طبیعت انسان دارد، می‌تواند به عنوان یک بنیاد اخلاقی برای تدوین قوانین و مقررات در فضاها مجازی عمل کند. اشتراوس معتقد است که عدالت فقط یک توافق اجتماعی نیست بلکه اصول ثابت و تغییرناپذیری است که باید در تمام شرایط رعایت شود. این دیدگاه می‌تواند به دولت‌ها کمک کند تا در مقابل فشارهای دیجیتال و تغییرات سریع فناوری، به اصول اساسی عدالت و حقوق انسانی التزام نشان دهند.

مفهوم «هایپرآستادو» به عنوان یک دولت فوق‌العاده یا مدرن، نشان می‌دهد که دولت‌ها باید به جای اینکه فقط نظارت‌کننده باشند، به عنوان طراح و مدیریت‌کننده این فضاها عمل کنند. این شامل تدوین قوانینی است که هم حقوق شهروندان را حفظ کند و هم به توسعه فناوری کمک کند.^۲ با توجه به دیدگاه اشتراوس، این قوانین نباید تنها بر اساس توافقی‌های اجتماعی یا نیازهای موقت طراحی شوند، بلکه باید ریشه در اصول طبیعی و اخلاقی داشته باشند. این به معنای آن است که حقوق افراد در فضاها مجازی نباید تنها به دلیل پیشرفت فناوری یا نیازهای اقتصادی کاهش یابد، بلکه باید بر اساس ارزش‌های انسانی عمیق تعریف شود.

با وجود این، «هایپرآستادو» با چندین چالش روبرو است. اولین چالش، اعتماد افراد به دولت‌ها در مدیریت فضاها مجازی است. اگر این دولت‌ها نتوانند حقوق شهروندان را حفظ کنند، اعتماد عمومی کاهش می‌یابد. بنابراین، «هایپرآستادو» باید اعتماد عمومی را با رعایت اصول حقوق طبیعی و عدالت تقویت کند. دومین چالش، مدیریت داده‌ها و محافظت از حریم خصوصی است. در این زمینه، اصول اخلاقی که اشتراوس مطرح می‌کند می‌تواند به عنوان یک چارچوب برای تصمیم‌گیری در مورد مسائل دیجیتال

1. Chernilo, D. (2014). The Natural Law Foundations of Modern Social Theory: A Quest for Universalism.

<https://www.cambridge.org/core/books/natural-law-foundations-of-modern-social-theory/892A1F6BAB5F8797E3CB6B4DD3214AAE>

2. Carreño Dueñas, D. (2012). El derecho en la era de la virtualidad. Nuevas realidades, nuevo derecho virtual. 8(2), 250–276. <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/3975661.pdf>

استفاده شود. به عبارت دیگر، حقوق دیجیتالی افراد باید به عنوان حقوق طبیعی تلقی شوند که نمی‌توان آنها را به سادگی تزیین نمود.

طبیعت انسانی و حقوق طبیعی و ذاتی در محیط مجازی

حقوق طبیعی اغلب به عنوان ذاتی و جهانی، مبتنی بر قانون طبیعی، در نظر گرفته می‌شود، در حالی که ساختار گرایایی فرض می‌کند که حقوق از طریق توافق‌های اجتماعی و چارچوب‌های قانونی ساخته می‌شود. این تمایز پرسش‌های مهمی را در مورد مشروعیت و جهانی بودن حقوق بشر و همچنین مبانی فلسفی که از آنها حمایت می‌کنند، به ویژه در زمینه مناظرات تاریخی و معاصر مطرح می‌کند.^۱ به منظور هم‌افزایی طبیعت انسانی و حقوق طبیعی در محیط‌های دیجیتال، نیاز است از ترکیبی از اصول فلسفی مختلف استفاده شود که به بررسی روابط بین انسان‌ها، تکنولوژی و ساختارهای قدرت می‌پردازند. در محیط‌های دیجیتال، هویت دیجیتالی کاربران نقش مهمی ایفا می‌کند. فلسفه خودآگاهی و هویت، که به بررسی طبیعت آگاهی خود و شناخت خودمان می‌پردازد، می‌تواند در تعریف مجدد مفهوم حکمرانی کمک کند. این فلسفه می‌گوید که هویت دیجیتال نباید فقط به‌عنوان یک ابزار ظاهری در نظر گرفته شود بلکه باید به‌عنوان یک امتداد از هویت واقعی فرد درک شود اصولی مانند نظریه حقوق طبیعی، سایبرنتیک، مشارکتی، دموکراسی رقمی و سیستم‌ها می‌توانند به ایجاد یک چارچوب حکمرانی موثر و اخلاقی در محیط‌های دیجیتال کمک کنند. اصول فلسفی مانند نظریه حقوق طبیعی، سایبرنتیک، مشارکتی، دموکراسی رقمی و نظریه سیستم‌ها می‌توانند در تعریف مجدد مفهوم حکمرانی در محیط‌های دیجیتال مؤثر باشند.

حق طبیعی و متعارف‌گرایی

مفاهیم حق طبیعی و متعارف‌گرایی برای قرن‌ها، محوری اثر بخش در گفتمان فلسفی، حقوقی و سیاسی بوده است. حق طبیعی که اغلب با نظریه قانون طبیعی مرتبط است، فرض می‌کند که حقوق و اصول خاصی ذاتی طبیعت انسان هستند و به طور جهانی قابل اجرا هستند. حق طبیعی ریشه عمیق در نظریه قانون طبیعی دارد، که فرض می‌کند قانون و حقوق ناشی از طبیعت و عقل انسان است. این دیدگاه به فیلسوفان باستانی مانند ارسطو و متفکران رواقی بازمی‌گردد، که به نظم اخلاقی جهانی باور داشتند، قانون طبیعی به عنوان مجموعه‌ای از اصول دیده می‌شود که ذاتی در نظم طبیعی هستند و از طریق عقل انسانی قابل دسترسی هستند. به عنوان مثال، مفهوم ارسطو از «فقط چیزها به عنوان چیزهای طبیعی» بر این ایده تأکید می‌کند که عدالت و حقوق مبتنی بر طبیعت.^۲

دوره قرون وسطی، به ویژه از طریق کار توماس آکویناس، نظریه قانون طبیعی را بیشتر توسعه داد. آکویناس عقاید رواقی را با الهیات مسیحی تلفیق کرد و استدلال کرد که قانون طبیعی منعکس‌کننده نظم اخلاقی خدا است و بر قلب انسان حک شده است و این سنتز بر جهانی بودن و تغییرناپذیری قانون طبیعی تأکید داشت و پایه اخلاقی برای حقوق و تعهدات فراهم کرد.^۳ بحث‌های نظری بین حق طبیعی و متعارف‌گرایی پیامدهای عملی قابل توجهی برای حقوق بشر و فلسفه سیاسی دارد. نظریه حق طبیعی یک پایه اخلاقی قوی برای حقوق بشر فراهم می‌کند و بر جهانی بودن و ناپذیری آنها تأکید دارد. این دیدگاه در شکل‌دهی حقوق بین‌المللی حقوق بشر و تأمین مبنای اخلاقی برای جنبش‌های عدالت اجتماعی تأثیرگذار بوده است. از سوی دیگر، کنوانسیون‌گرایی، رویکردی انعطاف‌پذیرتر و حساس‌تر به حقوق بشر ارائه می‌دهد و نقش توافق اجتماعی و سیاسی در شکل

1. Coyle, S. (2023). The Cambridge handbook of natural law and human rights. Jurisprudence.

<https://doi.org/10.1080/20403313.2023.2227004>

2. Human rights, philosophy and ethics (pp. 37–49). (2023). Wageningen Academic Publishers eBooks.

https://doi.org/10.3920/978-90-8686-943-5_3

3. von Schlippe, A. (2023). Natural Lights & Natural Rights: The Problem of the New Classical Natural Law Theory.

https://doi.org/10.31390/gradschool_theses.5730

گیری حقوق را به رسمیت می شناسد. این دیدگاه به ویژه در پرداختن به چالش های نسبیگرایی فرهنگی و تنوع شیوه های حقوق بشر در جوامع مختلف مهم است.^۱

اکتشاف حق طبیعی و متعارف گرایی یک تعامل پیچیده بین اصول اخلاقی جهانی و هنجارهای اجتماعی ساخته شده را نشان می دهد. نظریه حق طبیعی پایه ای قوی برای حقوق بشر فراهم می کند و بر جهانی بودن و تغییر ناپذیری آنها تأکید دارد. کنوانسیون گرایی، ضمن اذعان ساختن اجتماعی حقوق، رویکردی عملی برای پرداختن به تنوع شیوه های حقوق بشر ارائه می دهد. مفهوم کرامت انسانی به عنوان یک موضوع مرکزی در هر دو دیدگاه ظاهر می شود و به عنوان یک اصل اخلاقی و سیاسی است که پایه و اساس حقوق بشر است. علیرغم تنش های نظری بین حق طبیعی و متعارف گرایی، هر دو دیدگاه به درک عمیق تر از ماهیت و اهمیت حقوق بشر در گفتمان معاصر کمک می کنند. در نتیجه، بحث بین حق طبیعی و متعارف گرایی چالش ها و فرصت های جاری را در نظریه پردازای حقوق بشر برجسته می کند. در حالی که نظریه حق طبیعی یک چارچوب اخلاقی جهانی را فراهم می کند، متعارف گرایی خاصیت تاریخی و فرهنگی حقوق بشر را به رسمیت می شناسد. این دیدگاه ها با هم درک ظریف از تعامل پیچیده بین اخلاق، قانون و سیاست در شکل دادن به حقوق بشر ارائه می دهند. مانطور که هویت های دیجیتال شایع تر می شوند، ضرورت ایجاد چارچوب هایی که بتوانند این هویت ها را به طور موثر و اخلاقی مدیریت کنند، بیش از پیش احساس می شود.

در این باره، نظریه لوئی اشتراوس می تواند به عنوان ابزاری برای بررسی حقوق طبیعی در محیط های دیجیتال مانند متاورس عمل کند. اشتراوس تأکید دارد که حقوق طبیعی باید بر اساس "طبیعت انسان" و "عقل" تعریف شوند و مستقل از قوانین مصنوعی یا ساخت شده باشند. این دیدگاه می تواند در متاورس، جایی که هویت های دیجیتال نقش برجسته ای در تعاملات اجتماعی و اقتصادی دارند، به عنوان یک بنیاد فلسفی برای تعریف و حفظ حقوق انسان ها به کار رود. این دنیای مجازی که در حال حاضر فراوان استفاده می شود، بستری نوین نیست لیکن امروزه به دلیل توسعه فناوری های مختلف، بیش از پیش بر ابعاد مختلفی از زندگی اشخاص اثر گذار است. در این محیط، کاربران می توانند با ماهیت های دیجیتالی به نام آواتار، خود دیگری از هویتشان ارائه کنند و در قالب این هویت دیجیتال یا هویت مجازی با دیگران تعامل داشته باشند و به فعالیت بپردازند.^۲

اشتراوس به نسبت گرایی اخلاقی و حقوقی مخالف بوده است و معتقد است که این نوع نسبیت گرایی می تواند منجر به فروپاشی سیستم های اخلاقی و حقوقی شود. در متاورس، که یک فضا جهانی و چندفرهنگی است، این موضوع بیشتر اهمیت می یابد. بنابراین، تعریف یک "حق طبیعی" یکنواخت که بر اساس عقل و منطق مشترک بشریت است، می تواند راه حلی برای جلوگیری از نسبیت گرایی در متاورس باشد. بنابراین، نظریه لوئی اشتراوس می تواند به عنوان یک چارچوب فلسفی برای تعریف مجدد مفهوم هویت و حکمرانی در متاورس به کار رود، با تأکید بر اهمیت عقل و طبیعت انسان در تعریف حقوق و آزادی های افراد در این محیط دیجیتال. این رویکرد می تواند به ایجاد یک سیستم مدیریتی اخلاقی و منصفانه کمک کند که نه تنها هویت های دیجیتالی را حفظ کند بلکه از حقوق انسان ها در این فضا نیز محافظت کند.

استانداردهای عینی در حکمرانی عصر متاورس

ساختن متاورس نیاز به ادغام چندین فناوری و همچنین استفاده از فناوری های نوین در صنایع مختلف دارد. این فرآیند حتماً منجر به بروز بسیاری از مسائل قانونی خواهد شد که نیاز به بررسی و حل دارد. تقلب در هویت، حقوق مالکیت معنوی، بازبینی نظارتی، و امنیت داده ها از جمله مشکلاتی هستند که در فرآیند توسعه و رسیدگی متافرس ظاهر خواهند شد. برای جلوگیری و حل این مسائل قانونی، لازم است که در زمینه های فناوری دیجیتال، داده ها، الگوریتم ها، معاملات، مالیات و حقوق ملکیت، قوانین،

1. Костенко, О., Шапченко, Л. О., & Ogirko, I. (2024). Metaverse: digital identity, electronic jurisdiction, digital reservation, post-quantum digital civilization, and philosophy of immersive environments. 20–28. <https://doi.org/10.69635/978-1-0690482-1-9-ch3>

۲. لطیف زاده، مهدیه و قبولی درافشان، سید محمد مهدی. (۱۴۰۲). معرفی هویت دیجیتال در متاورس، شناسایی چالش های حقوقی مربوط به آن و جستجوی راه حل. مطالعات حقوق خصوصی، ۵۳(۲)، ۳۴۹-۳۷۲. doi: 10.22059/jlq.2023.353867.1007743

اجرای قانون و عدالت به طور فوری دنبال شوند.^۱ اما متاورس یا فراجهان، در کنار ایجاد امکانات و فرصت های جدید در حوزه های گوناگون چالش هایی را نیز برای مردم و دولت های جهان به همراه خواهد داشت. مسائل حقوقی نیز گستره بزرگی از تعاملات اشخاص در فضای متاورس را با چالش مواجه خواهد کرد.^۲ حریم خصوصی و امنیت داده ها در متاورس یکی از مهم ترین استانداردهای عینی است. در این محیط، کاربران هویت های دیجیتالی^۳ ایجاد می کنند و اطلاعات زیادی را در اختیار سیستم قرار می دهند. لذا، ضروری است که سیستم های مدیریت داده ها استانداردهای صریحی برای حفاظت از اطلاعات شخصی کاربران داشته باشند. استانداردهای عینی در حکمرانی عصر متاورس شامل حریم خصوصی و امنیت داده ها، عدالت در دسترسی به منابع، شفافیت در تصمیم گیری ها، و احترام به حقوق طبیعی است. این استانداردها باید بر پایه اصول ثابت و قابل اندازه گیری طراحی شوند تا بتوانند به عنوان پایه ای برای ارزیابی عملکرد سیستم های مدیریتی و حقوقی در این محیط عمل کنند. این استانداردها با نظریه حقوق طبیعی لوئی اشتراوس همگرا هستند، زیرا هر دو بر این باورند که حقوق انسان ها باید مستقل از قوانین سیاسی و فرهنگی باشند و بر اساس عقل و طبیعت انسان تعریف شوند.

اشتراوس و نابرابری های ذاتی در حقوق طبیعی انسان و چالش های عصر متاورس و فرامدرن

اشتراوس حقوق طبیعی را در زمینه نظریه های قرارداد اجتماعی، به ویژه از طریق دیدگاه لاک، که بر حمایت از حقوق فردی به عنوان دولت ذاتی و از قبل موجود تأکید دارد، بحث می کند. در مقابل، کنوانسیون گرابی، همانطور که در هابز و روسو دیده می شود، نشان می دهد که حقوق و ساختارهای اجتماعی از طریق توافقنامه های جمعی برقرار می شوند. در حالی که لاک طرفدار دیدگاه متعادل از طبیعت و حکمرانی انسان است، هابز و روسو ضرورت اقتدار و چالش های دستیابی به برابری و نمایندگی واقعی در جامعه را برجسته می کنند. در حالی که هابز شرحی واقع بینانه از طبیعت انسان و ضرورت یک حاکمیت قوی ارائه می دهد، نمی تواند قدرت مطلق حاکم و ناشی از آن از دست دادن آزادی فردی را توجیه کند، که نشان دهنده شکاف در رسیدگی به تعادل بین اقتدار و آزادی های شخصی است.^۴ هویت دیجیتال در متاورس ممکن است با هویت واقعی فرد متفاوت باشد، اما این موضوع نباید منجر به نابرابری در تفسیر حقوق طبیعی شود. اشتراوس بر این باور است که حقوق طبیعی بر اساس طبیعت انسان و عقل الهی تعریف می شوند، بنابراین هویت دیجیتال نباید این حقوق را تحت تأثیر قرار دهد. از دیگر سوی با تأکید بر حقوق طبیعی که مستقل از قوانین سیاسی و فرهنگی هستند، چالش های ناشی از نابرابری های ذاتی در عصر متاورس و فرامدرن را مطرح می کند. در این عصر، نابرابری های دیجیتال، حریم خصوصی، و هویت دیجیتال چالش هایی را برای حقوق طبیعی انسان ایجاد می کنند. بنابراین، نیاز است که با تعریف مجدد حقوق طبیعی و ایجاد چارچوب های قانونی و اخلاقی، این چالش ها مدیریت شوند. اگر هویت دیجیتال یک فرد در متاورس یا دیگر محیط های دیجیتال متفاوت از هویت واقعی او باشد، حقوق طبیعی او که شامل آزادی بیان، حریم خصوصی، و امنیت در برابر سوءاستفاده می شود باید به عنوان چیزی ثابت و جهانی شناخته شود. در محیط های دیجیتال، چالش هایی مانند نابرابری دیجیتال، حریم خصوصی، و اختلاف بین هویت دیجیتال و واقعی ظاهر می شوند. اشتراوس در عصری زندگی میکرد که فرامدرنیته و متاورس هنوز متولد نشده بودند، اما نقد او به نسیب گرایی و تاریخ گرایی، چارچوبی قدرتمند برای تحلیل چالش های کنونی فراهم می کند. متاورس با ایجاد فضایی سیال و نامتمرکز، سلسله مراتب طبیعی و حقوق ذاتی انسان را به پرسش می کشد، اما به زعم اشتراوس، این چالش ها نه نافی حقوق طبیعی، بلکه نیازمند بازتعریف آنها در پرتو عقلانیت و اخلاق کلاسیک اند. صیانت از کرامت انسانی در متاورس، مستلزم تلفیق فلسفه سیاسی اشتراوس با نوآوری های فناورانه است.

1. Viana, J. L. (2023). Metaverse and Law (pp. 165–185). https://doi.org/10.1007/978-3-031-24359-2_8

۲. عاکفی قاضیانی، موسی، میلانی، سیدمصطفی و عاکفی قاضیانی، وحید. (۱۴۰۱). متاورس و چالش های حقوقی در حوزه حقوق اموال. حقوق فناوری های نوین، ۶(۳)، ۱۵۳-۱۴۳. doi: 10.22133/mtlj.2022.353672.1109

3. avatars

4. Tamang, L. (2023). Comparative Examination of Social Contract Theories: Insights from Hobbes, Locke, and Rousseau. International Journal of Science and Research. <https://doi.org/10.21275/sr23725114044>

نتیجه گیری

متاورس، به عنوان فضایی مجازی و فراگیر، مرزهای فیزیکی و فرهنگی را درنور دیده و مفاهیم کلاسیک حقوق طبیعی را با چالش هایی بی سابقه مواجه ساخته است. حقوق طبیعی که ریشه در سنتهای فلسفی کلاسیک دارد و توسط اندیشمندانی مانند لئو اشتراوس بر ثبات، جهانشمولی و ارتباط ذاتی با «طبیعت انسان» تأکید شده، اکنون در محیطی مصنوعی و چندلایه بازتعریف می شود. این فضا، با ویژگی هایی مانند هویت های دیجیتال منعطف، مالکیت مجازی پیچیده و حاکمیت الگوریتم های غیرمتمرکز، پرسش های بنیادینی را درباره حریم خصوصی، عدالت در دسترسی به منابع و کرامت انسانی مطرح می کند. اشتراوس با نقد تاریخگرایی و نسبییت گرایی مدرن، بر ضرورت بازگشت به اصول ثابت اخلاقی تأکید داشت؛ اصولی که در متاورس میتوانند به مثابه معیاری فراملی برای تنظیم قوانین فراتر از مرزهای جغرافیایی و فرهنگی عمل کنند.

جستار حاضر شکاف های فرهنگی و فلسفی در تعریف عدالت را برجسته کرده است. در متاورس، که به عنوان یک فضای جهانی عمل می کند، این شکاف ها بیشتر اهمیت پیدا می کنند. هر کشور یا فرهنگ، مفهوم عدالت را بر اساس تاریخ، ارزش ها و قوانین خود تفسیر می کند. این اختلافات ممکن است در متاورس منجر به تعارضات قانونی و اجتماعی شود. به عنوان مثال، یک عمل در فرهنگی ممکن است عادلانه تلقی شود، در حالی که در فرهنگ دیگر غیراخلاقی یا حتی مجرمانه باشد. نیاز به توافق جهانی در مورد اصول عدالت در متاورس (مثل حریم خصوصی، حق دسترسی به منابع دیجیتال، و غیره) به چالش های عمیقی اشاره دارد. لئو اشتراوس باورمند به این مهم است که عدالت ریشه عمیقی در طبیعت انسان دارد و فقط کنوانسیون یا توافق اجتماعی نیست. در متاورس، این بحث به شدت مرتبط است. اگر متاورس یک فضای "طبیعی" برای تعامل انسانی است، آیا می توانیم اصول ثابت و تغییرناپذیری از عدالت را در آن تعریف کنیم؟ یا آیا عدالت در متاورس تنها یک توافق مصنوعی بین کاربران است که ممکن است با گذر زمان و تغییر فناوری تغییر کند؟ این بحث به دنبال این سؤال است که آیا مفاهیم مثل حریم خصوصی، حقوق دیجیتال، و آزادی بیان در متاورس می توانند به عنوان حق طبیعی در نظر گرفته شوند یا نه. این مقاله بر اهمیت شناخت حقوق و تضمین های جدید ناشی از وجود مجازی مانند حق زندگی دیجیتال و پیامدهای تعاملی آنلاین تأکید دارد. این حقوق باید در نظام حقوقی محافظت و تعریف شوند.

این تحقیق نیز به تفاوت بین حق طبیعی و متعارف گرایی اشاره می کند. در متاورس، این تفاوت نقش مهمی در تعاملات اجتماعی و اخلاقی کاربران ایفا می کند. حق طبیعی می تواند به معنایی به عنوان اصول اخلاقی عمومی تعریف شود که در تمام محیط های دیجیتال، از جمله متاورس، برقرار است. از سوی دیگر، متعارف گرایی می تواند به توافق های محلی یا منطقه ای اشاره داشته باشد که ممکن است با تغییر فناوری یا شرایط اجتماعی متغیر شوند. این موضوع به چالش هایی در متاورس اشاره دارد که در آن، قوانین و مقررات ممکن است به طور مداوم تغییر کنند و افراد نیاز به انعطاف پذیری بیشتری در تعریف عدالت داشته باشند.

در واقع متاورس محیطی است که انسان ها در آن به صورت دیجیتال تعامل می کنند، و این می تواند به رفتارهای جدیدی منجر شود که در دنیای واقعی مشاهده نمی شوند. تحقیقات در این زمینه می تواند به درک بهتری از انگیزه های پشت رفتار عادلانه یا ناعادلانه کاربران در متاورس کمک کند و راهکارهایی برای مدیریت این رفتارها ارائه دهد. این جستار، با توجه به چالش های فرهنگی، اخلاقی و اجتماعی که در مورد عدالت مطرح می کند، به گونه ای است که می تواند به درک بهتری از چالش های متاورس کمک کند. متاورس به عنوان یک فضای جهانی و دیجیتال، نیاز به توافق های جهانی در مورد مفاهیم عدالت، حق طبیعی و رفتار اخلاقی دارد. با این حال، این توافق ها باید با توجه به تنوع فرهنگی و تفاوت های فلسفی که در متن برجسته شده است، طراحی شوند. تحقیقات بیشتر در زمینه عوامل روانشناختی و اجتماعی که بر رفتار کاربران در متاورس تأثیر می گذارند، نیز ضروری است تا بتوانیم یک محیط عادلانه و انسان محور ایجاد کنیم. چالش اصلی در اینجا تقابل میان نوآوری های فناورانه و حقوق ذاتی انسان است. از یکسو، شرکتهای خصوصی با کنترل زیرساخت های متاورس، امکان نقض حریم خصوصی و سوءاستفاده از داده ها را فراهم می کنند و از سوی دیگر، ماهیت غیرمتمرکز فناوری هایی مانند بلاکچین، الگوریتم های هوش مصنوعی و هویت های چندگانه، قواعد سنتی حقوقی را بی اثر می سازند. این تناقض، نیازمند بازتعریف مفاهیمی مانند «مالکیت»، «هویت» و «عدالت» در چارچوبی است که هم از پویایی متاورس استقبال کند و هم کرامت انسانی را ذیل اصول حقوق طبیعی حفظ نماید.

راه حل این چالشها در تلفیق فلسفه کلاسیک با فناوری های نوین نهفته است. تدوین چارچوبهای حقوقی فراملی با مشارکت دولتها، شرکتهای و جامعه مدنی میتواند استانداردهایی جهانی برای حریم خصوصی، شفافیت الگوریتمها و توزیع عادلانه منابع دیجیتال ایجاد کند. به موازات آن، طراحی فناوریهایی با رویکرد اخلاقمحور – مانند هوش مصنوعی شفاف و پاسخگو ضروری است تا حقوقی مانند آزادی بیان و امنیت در محیط مجازی نقض نشوند. همچنین، به رسمیت شناختن هویت های دیجیتال به مثابه امتداد هویت فیزیکی و ممنوعیت تبعیض بر اساس ویژگیهای مجازی، گامی کلیدی در حفظ عدالت است.

آموزش کاربران نیز نقشی محوری در این تحول دارد. افزایش «سواد دیجیتالی» جامعه علاوه بر اینکه به درک حقوق فردی کمک می کند، بلکه زمینه ساز مشارکت فعال در نظارت بر اجرای قوانین و گزارش نقض آنهاست. از سوی دیگر، پژوهش های بین رشتهای میان فلسفه، حقوق، فناوری و علوم اجتماعی میتواند پیامدهای روانشناختی، اخلاقی و سیاسی متاورس را روشن سازد و الگوهایی برای تعادل میان نوآوری و اصول انسانی ارائه دهد.

در پایان می توان گفت که، متاورس آزمونی است برای سنجش دوام اصول حقوق طبیعی در عصر فناوری. اگرچه این فضای مجازی مرزهای واقعیت را محو میکند، ولی ماهیت انسان با نیازهای ذاتی به کرامت، آزادی و عدالت تغییری نکرده است. همانگونه که اشتراوس یادآور می شود، حقوق طبیعی تنها در پرتو فلسفه فهمیده و اندیشه می شوند و اکنون فلسفه باید پاسخی برای چالش های جهان دیجیتال بیابد. حفظ این تعادل ظریف بین پذیرش نوآوری و پاسداری از ارزشهای انسانی، کلید شکلگیری متاورسی است که نه تنها فناورانه، بلکه اخلاقی و عادلانه باشد.

ملاحظات اخلاقی

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان در نگارش مقاله مشارکت یکسان داشته اند.

تعارض منافع

بر اساس اظهارات نویسندگان، این مقاله تعارض منافی ندارد.

حامی مالی

بنابر اظهارات نویسندگان این پژوهش هیچگونه حامی مالی ندارد.

سپاسگزاری

از تمامی مشارکت کنندگان در این پژوهش سپاسگزاری می شود.

منابع

- اشتراوس، ل. (۱۴۰۳). حقوق طبیعی و تاریخ (ب. پرهام و س. خرد، مترجمان؛ چاپ دوم).
 بهمن پوری، ع.، و حسینی، ع. (۱۴۰۲). تحلیل تطبیقی قانون طبیعی و حقوق طبیعی از منظر فلسفه فکری لاک و کانت. ۱(۱)، ۱۳۹-۱۶۰.
- پلیوار، ر. (۱۳۹۹). فلسفه حق مالکیت (چاپ چهارم). شرکت سهامی انتشار.
 راون، ک. (1400). سرمایه‌گذاری در متاورس (ر. بنائی، مترجم). آکادمی متاورسی.
 طباطبائی نژاد، س. م.، و دستیار، ش. (۱۴۰۳). تحلیل اقسام اموال متاورسی. دوفصلنامه تحقیق و توسعه در حقوق خصوصی.
<https://doi.org/10.22034/jpl.2025.721257>
- عاکفی قاضیانی، م.، میلانی، س. م.، و عاکفی قاضیانی، و. (۱۴۰۱). متاورس و چالش‌های حقوقی در حوزه حقوق اموال. حقوق فناوری‌های نوین، ۳(۶)، ۱۴۳-۱۵۳.
- عباسی، م.، و کیانی، ع. ا. (۱۳۹۱). حکمرانی جهانی و حقوق جهانی؛ گذار از حقوق بین‌الملل دولت‌محور در عصر جهانی‌شدن. مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی، ۳(۹)، ۱۸۰-۱۹۴.
- عبدالهی، ن.، شباری، ع.، و اسمعیل‌زاد، ع. (۱۳۹۸). سیاستگذاری جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی در مقابله با نیروهای گریز از مرکز. ماهنامه جامعه‌شناسی سیاسی ایران، ۲(۴)، ۲۷۰۳-۲۷۲۰. <https://doi.org/10.30510/psi.2022.368392.4117>
- لطیف‌زاده، م.، و قبولی درافشان، س. م. (۱۴۰۲). معرفی هویت دیجیتال در متاورس، شناسایی چالش‌های حقوقی مربوط به آن و جست‌وجوی راه حل. مطالعات حقوق خصوصی، ۵۳(۲)، ۳۴۹-۳۷۲. <https://doi.org/10.22059/jlq.2023.353867.1007743>

References

- Abbasi, M., & Kiani, A. A. (2012). Global governance and global law: Transitioning from state-centered international law in the era of globalization. *Strategic Studies of Public Policy*, 3(9), 180–194. [In Persian].
- Abdollahi, N., Shiari, A., & Esmail-Zad, A. (2019). Policy-making of the Islamic Republic of Iran in cyberspace in confronting centrifugal forces. *Political Sociology of Iran Monthly*, 2(4), 2703–2720. <https://doi.org/10.30510/psi.2022.368392.4117> [In Persian].
- Akefi Ghaziani, M., Milani, S. M., & Akefi Ghaziani, V. (2022). Metaverse and legal challenges in the field of property rights. *Modern Technologies Law*, 3(6), 143–153. [In Persian].
- Bahmanpuri, A., & Hosseini, A. (2023). A comparative analysis of natural law and natural rights from the perspective of Locke and Kant's intellectual philosophy. 1(1), 139–160. [In Persian].
- Bhardwaj, A. (2024). Ethics and governance in the metaverse: Navigating the digital frontier. In [Book Title] (pp. 242–258). Bentham Science Publishers.
<https://doi.org/10.2174/9789815238457124010011>
- Carreno Duenas, D. (2012). El derecho en la era de la virtualidad: Nuevas realidades, nuevo derecho virtual. 8(2), 250–276. <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/3975661.pdf>
- Chernilo, D. (2014). The natural law foundations of modern social theory: A quest for universalism. Cambridge University Press.
- Christias, P. (2024). Jerusalem and Athens against Rome: Leo Strauss' critique of Edmund Burke's political logic. <https://doi.org/10.12681/dia.37799>
- Coyle, S. (2023). The Cambridge handbook of natural law and human rights. Jurisprudence. <https://doi.org/10.1080/20403313.2023.2227004>
- Coutinho, I. C. M. (2024). Da história à natureza: O retorno de Leo Strauss ao pensamento nao historicista. *InterAcao*, 15(4), Article e89733. <https://doi.org/10.5902/2357797589733>
- Herdt, J. A. (2023). Christianity and natural law and natural rights. In [Book Title] (pp. 581–592). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780197606759.013.42>
- Human rights, philosophy and ethics. (2023). In [Book Title] (pp. 37–49). Wageningen Academic Publishers. https://doi.org/10.3920/978-90-8686-943-5_3
- Kaplan, B. (2023). Ethical, legal, and social issues pertaining to virtual and digital representations of patients [Preprint]. Social Science Research Network. <https://doi.org/10.2139/ssrn.4052121>
- Kostenko, O., Shapenko, L. O., & Ogirko, I. (2024). Metaverse: Digital identity, electronic jurisdiction, digital reservation, post-quantum digital civilization, and philosophy of immersive environments. In [Book Title] (pp. 20–28). <https://doi.org/10.69635/978-1-0690482-1-9-ch3>
- Latifzadeh, M., & Ghabouli Dorafshan, S. M. M. (2023). Introduction of digital identity in the metaverse, identifying related legal challenges and searching for solutions. *Private Law Studies*, 53(2), 349–372. <https://doi.org/10.22059/jlq.2023.353867.1007743> [In Persian].
- Polivar, R. (2020). The philosophy of property rights (4th ed.). Enteshar. [In Persian].
- Raven, C. (2021). Investing in the metaverse (R. Banaei, Trans.). Metaverse Academy. [In Persian].
- Souza, R. T. (2024). O argumento da lei natural na teoria política de Leo Strauss. *Revista Primordium*, 8(15), 141–156. <https://doi.org/10.14393/reprim-v8n15a2023-68515>
- Spence, E. (2008). Meta ethics for the metaverse: The ethics of virtual worlds. In [Book Title] (pp. 3–12).
- Strauss, L. (2024). Natural right and history (B. Parham & S. Kherad, Trans.; 2nd ed.). [Publisher]. [In Persian].

- Tabatabaei-Nejad, S. M., & Dastyar, S. (2024). Analysis of the types of metaversal assets. *Journal of Research and Development in Private Law*. <https://doi.org/10.22034/jpl.2025.721257> [In Persian].
- Tamang, L. (2023). Comparative examination of social contract theories: Insights from Hobbes, Locke, and Rousseau. *International Journal of Science and Research*. <https://doi.org/10.21275/sr23725114044>